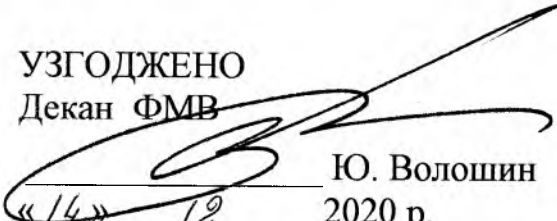

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
 Факультет міжнародних відносин
 Кафедра міжнародних економічних відносин і бізнесу

УЗГОДЖЕНО

Декан ФМВ

 «14» 12 2020 р.

Ю. Волошин

2020 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

А. Полухін

2020 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

«Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності»

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»

Освітньо-професійна програма: «Міжнародний бізнес»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	8	120/4,0	18	9	–	93	ДЗ 8 с.	–	Екзамен 8 с.
Заочна	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Індекс: РБ – 17 – 292 · 17 – 3.35

СМЯ НАУ РП 15.01.01-01-2020

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2020
		стор. 2 з 16	

Робочу програму навчальної дисципліни «Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності» розроблено на основі освітньої програми та робочого навчального плану № РБ – 17 – 292 – 12/17 підготовки фахівців освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньо-професійною програмою «Міжнародний бізнес» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:
доцент кафедри міжнародних
економічних відносин і бізнесу _____ /Пічкурова З.В./

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес» - кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу, протокол № 11 від «03» 09 2020 р.

Завідувач кафедри _____ /Степанов О.П./

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Факультету міжнародних відносин, протокол № 10 від «07» 12 2020 р.

Голова НМРР _____ /Сидоренко К.В. /

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

ЗМІСТ

	сторінка
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1 Заплановані результати	4
1.2. Програма навчальної дисципліни.....	5
2. Зміст навчальної дисципліни	7
2.1. Структура навчальної дисципліни.....	7
2.2. Домашнє завдання	7
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	8
3.1. Методи навчання.....	8
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	8
3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті.....	9
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	9

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2020
		стор. 4 з 12	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених розпорядженнями №071/роз. від 10.07.2019 р., № 088/роз, від 16.10.19 та відповідних нормативних документів.

1. Пояснювальна записка

1.1. Заплановані результати.

Місце даної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця.

Дана дисципліна займає важливе місце в системі професійної підготовки економістів-міжнародників, оскільки дозволяє засвоїти механізми реалізації, особливості обліку та аналізу зовнішньоекономічних операцій підприємства-суб'єкта ЗЕД.

Метою викладання дисципліни є формування системи теоретичних та прикладних знань щодо обліку основних видів зовнішньоекономічних операцій та аналізу фінансового стану й фінансових результатів підприємств-суб'єктів ЗЕД.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- з'ясування змісту зовнішньоекономічної діяльності як об'єкта бухгалтерського обліку і аналізу;
- формування системи знань про особливості реалізації, обліку та аналізу окремих видів зовнішньоекономічних операцій;
- оволодіння знаннями про валютно-фінансове управління зовнішньоекономічною діяльністю;
- дослідження інструментів забезпечення прийняття управлінських рішень в процесі здійснення ЗЕД;
- вивчення особливостей здійснення контролю за виконанням зовнішньоекономічних операцій;
- ознайомлення з основними формами звітності при здійсненні зовнішньоекономічних операцій;
- формування основних навичок щодо планування та прогнозування діяльності підприємства-суб'єкта ЗЕД.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких **компетентностей**:

Знати:

- зміст та особливості зовнішньоекономічної діяльності як об'єкта бухгалтерського обліку і аналізу;
- особливості обліку валютно-фінансових операцій;
- особливості обліку розрахункових операцій у ЗЕД;
- особливості обліку експортно-імпортних операцій;
- методи аналізу фінансового стану підприємств-суб'єктів ЗЕД.

Вміти:

- визначати зміни у правилах обліку зовнішньоекономічних операцій;
- здійснювати облік валютно-фінансових операцій;
- аналізувати зміст основних форм розрахунків та здійснювати облік розрахункових операцій;
- здійснювати облік експортних та імпортних операцій;

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2020
		стор. 5 з 12	

– аналізувати фінансовий стан підприємств-суб'єктів ЗЕД з метою прийняття управлінських рішень, спрямованих на поліпшення фінансового стану за звітний період.

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальна дисципліна «Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Економіка підприємства», «Менеджмент ЗЕД підприємства» і взаємопов'язана з дисциплінами «Економічний аналіз», «Міжнародні фінанси» та «Розрахунки та платежі у міжнародному бізнесі».

1.2. Програма навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля «Організація обліку та аналізу зовнішньоекономічної діяльності», який є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Модуль 1. «Організація обліку та аналізу зовнішньоекономічної діяльності»

ТЕМА 1. Теоретичні засади обліку зовнішньоекономічної діяльності.

Зміст зовнішньоекономічної діяльності та зовнішньоторговельних операцій. Принципи, суб'єкти та форми (види) ЗЕД в Україні. Завдання бухгалтерського обліку ЗЕД. Вимоги щодо організації та здійснення ЗЕД. Основні напрямки обліку зовнішньоекономічної діяльності, задачі, види облікової інформації. Сутність обліково-аналітичної інформації. Основна документація з обліку зовнішньоекономічної діяльності.

ТЕМА 2. Облік імпортно-експортних операцій.

Зміст імпортних операцій. Митні процедури і порядок формування митної вартості. Порядок нарахування митних платежів. Документарне забезпечення імпортних операцій. Складання митної декларації. Бухгалтерський облік імпортних операцій. Оподаткування імпортних операцій. Зміст і умови здійснення експортних операцій. Документарне забезпечення митного оформлення товарів, що експортуються. Бухгалтерський облік експортних операцій.

ТЕМА 3. Облік валютних операцій.

Особливості здійснення операцій з придбання та продажу іноземної валюти. Принцип єдиного грошового вимірника. Первинне визнання операції в іноземній валюті. Особливості відображення монетарних та немонетарних статей в бухгалтерському обліку. Курсові різниці: зміст, порядок визначення і відображення в обліку. Особливості відображення в податковому обліку доходів, одержаних в іноземній валюті. Особливості відображення в податковому обліку витрат, понесених в іноземній валюті.

ТЕМА 4. Облік розрахункових операцій.

Зміст міжнародних розрахунків. Строки проведення розрахунків у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Авансова форма розрахунків. Порядок відображення авансів. Особливості обліку розрахунків за допомогою банківського переказу. Особливості обліку розрахунків акредитивами. Особливості обліку розрахунків у формі інкасо. Особливості обліку розрахунків за допомогою векселя. Особливості обліку розрахунків чеками.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2020
		стор. 6 з 12	

ТЕМА 5. Облік операцій з давальницькою сировиною.

Учасники операцій з давальницькою сировиною. Особливості укладення договорів на переробку давальницької сировини. Митне та документарне оформлення операцій з давальницькою сировиною. Особливості бухгалтерського обліку операцій з давальницькою сировиною. Податковий облік операцій з давальницькою сировиною за умов ввезення на митну територію України давальницької сировини іноземним замовником, вивозу готової продукції за межі України, повернення нерезиденту давальницької сировини, вивозу давальницької сировини з України з метою переробки її на готову продукцію.

ТЕМА 6. Облік бартерних операцій.

Зміст бартерних операцій. Особливості оформлення бартерних операцій. Переваги та недоліки бартерних операцій. Товари, роботи та послуги, експорт (імпорт) яких за бартерними операціями заборонено. Загальна характеристика бартерних договорів (контрактів). Строки у бартерних договорах. Особливості оподаткування бартерних операцій. Бухгалтерський облік бартерних операцій.

ТЕМА 7. Аналіз та оцінка ефективності експортно-імпортних операцій.

Вертикальний та горизонтальний аналіз ефективності експортно-імпортних операцій. Аналіз витрат підприємства при здійсненні експортних операцій. Аналіз доходів від експорту. Аналіз витрат підприємства при здійсненні імпортних операцій. Аналіз доходів від імпорту. Коефіцієнти ефективності експорту та імпорту товарів.

ТЕМА 8. Аналіз та оцінка фінансового стану підприємства-суб'єкта ЗЕД.

Аналіз балансу підприємства-суб'єкта ЗЕД. Аналіз майна і джерел його придбання. Аналіз ліквідності і платоспроможності підприємства-суб'єкта ЗЕД. Аналіз фінансової стійкості підприємства-суб'єкта ЗЕД. Аналіз оборотності оборотних коштів підприємства-суб'єкта ЗЕД. Аналіз дебіторської і кредиторської заборгованості підприємства-суб'єкта ЗЕД. Аналіз використання власного і позикового капіталу підприємства-суб'єкта ЗЕД. Особливості економічного аналізу фінансового стану зарубіжних підприємств.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2020
		стор. 7 з 12	

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2.1

№ п.п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Усього	Лекції	Практич. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6
8 семестр					
Модуль №1 «Організація обліку та аналізу зовнішньоекономічної діяльності»					
1.1	Теоретичні засади обліку зовнішньоекономічної діяльності	16	2	2	12
1.2	Облік імпортно-експортних операцій	8	2	-	6
1.3	Облік валютних операцій.	16	2	2	12
1.4	Облік розрахункових операцій	8	2	-	6
1.5	Облік операцій з давальницькою сировиною	16	2	2	12
1.6	Облік бартерних операцій	8	2	-	6
1.7	Аналіз та оцінка ефективності експортно-імпортних операцій	16	2	2	12
1.8	Аналіз та оцінка фінансового стану підприємства-суб'єкта ЗЕД	15	2	1	12
1.9	Домашнє завдання	8	-	-	8
1.10	Модульна контрольна робота №1	9	2	-	7
Усього за модулем №1		90	18	9	93
Усього за 8 семестр		90	18	9	93
Усього за навчальною дисципліною		90	18	9	93

2.4.1. Домашнє завдання

Домашнє завдання (ДЗ) виконується у восьмому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студентів, і є важливим етапом у засвоєнні навчального матеріалу, що викладається у восьмому семестрі.

Домашнє завдання №1 виконується на основі навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання студентами, і є складовою модулю №1 «Організація обліку та аналізу зовнішньоекономічної діяльності». Конкретна мета завдання №1, в залежності від варіанту завдання, полягає у засвоєнні студентами специфічних особливостей обліку і аналізу зовнішньоекономічної діяльності. Студенти мають оволодіти вміннями здійснювати облік і аналіз ефективності окремих зовнішньоекономічних операцій та фінансового стану підприємства-суб'єкта ЗЕД.

Виконання, оформлення та захист домашнього завдання №1 здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Час, необхідний для виконання домашнього завдання №1 – до 8 годин самостійної роботи.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2020
		стор. 8 з 12	

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів під час вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні технології, як: робота в малих групах, семінар-дискусія, презентація, ділова гра тощо.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.1.1. Засадний Б.А. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності. – К.: Кондор, 2015. – 286 с.

3.1.2. Кадуріна Л.О. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності: [навч. посібник] / Л.О. Кадуріна. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2013. – 288 с.

3.1.3. Карпушенко М.Ю. Облік зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник / М.Ю. Карпушенко. – Харків: Х.Н.У.М.Г. – 2014. – 80 с.

3.1.4. Ковальчук, Т.Г. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності: навч. посібник / Т.Г. Ковальчук. – Київ: Ліра-К, 2018. – 216 с.

3.1.5. Кравцова О.М. Облік зовнішньоекономічної діяльності: навч. посібник. – Львів: «Магнолія», 2018. – 224 с.

3.1.6. Мазуренко В.І., Стаканов Р.Д. Облік зовнішньоекономічної діяльності підприємств: підручник / Київський національний університет ім. Т.Г. Шевченка. – Київ: ДКС центр, 2013. – 348 с.

3.1.7. Хрупович С.Є. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навчальний посібник. – Тернопіль, 2017. – 137 с.

Допоміжна література

3.1.8. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 р. (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 29.

3.1.9. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. (зі змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 40.

3.1.10. Закон України «Про митний тариф в Україні» від 19.09.2013 р. (зі змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – №№ 20-21.

3.1.11. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань господарських операцій: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999р. № 291 (зі змінами та доповненнями) // Офіційний вісник України від 10.01.2012 – 2011 р. – № 102.

3.1.12. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291 (зі змінами та доповненнями) // Офіційний вісник України від 14.01.2000 – 1999 р. – № 52.

3.1.13. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73 (зі змінами та доповненнями) // Офіційний вісник України. – 2013. – №19.

3.1.14. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 628 (зі змінами та доповненнями) // Офіційний вісник України. – 2013 р. – № 62.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2020
		стор. 9 з 12	

3.1.15. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. Зовнішньоекономічна діяльність: Термінологічний словник. – К.: Кондор, 2017. – 168 с.

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

3.3.1. <http://www.rada.gov.ua> – офіційний сайт Верховної Ради України.

3.3.2. <http://www.minfin.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства фінансів України.

3.3.3. <http://sfs.gov.ua/> – офіційний сайт Державної фіскальної служби України.

3.3.4. <http://www.bank.gov.ua> – офіційний сайт Національного банку України.

3.3.5. <http://www.ukrstat.gov.ua> – офіційний сайт Державного комітету статистики України.

3.3.6. <http://www.visnuk.com.ua> – офіційне видання Державної фіскальної служби України «Вісник. Офіційно про податки».

3.3.7. <https://dtk.com.ua> – Український бухгалтерський портал «Дебет – Кредит».

3.3.8. <http://www.interbuh.com.ua> – бухгалтерський сервіс «Інтерактивна бухгалтерія».

3.3.9. <http://vobu.ua/ukr/newspaper> – газета «Все про бухгалтерський облік».

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Методи контролю та схема нарахування балів. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

1 семестр		Мах кількість балів
Модуль №1		
Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	
Робота на практичних (семінарських) заняттях (виступ з основного питання та участь в обговоренні питань) (5б. х 2)	10	
Виконання розрахункових завдань (5 бал. х 10)	50	
Виконання та захист домашнього завдання (8 бал. х 1)	8	
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше 41 балу</i>		
Виконання модульної контрольної роботи №1	20	
Усього за модулем №1	88	
Семестровий екзамен		12
Усього за дисципліною		100

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2020
		стор. 10 з 12	

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума підсумкової семестрової модульної та екзаменаційної рейтингових оцінок, у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./E** тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2020
		стор. 11 з 12	

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Облік і аналіз зовнішньоекономічної
діяльності»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 15.01.01 – 01-2020

стор. 12 з 12

Узгоджено				
-----------	--	--	--	--